

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SZUBINIE

ZA ROK 2009

1. ZASADY OGÓLNE I ZAKRES PODMIOTOWY USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, powołaną do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Warunkiem niezbędnym do powstania uprawnienia do uzyskania świadczenia z pomocy społecznej jest uprzednie wykorzystanie własnych środków, możliwości i przysługujących uprawnień. Współdziałanie w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej jest obowiązkiem wszystkich osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Odmowa współpracy może stanowić podstawę do odmowy przyznania pomocy lub wstrzymania wypłaty świadczeń.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integracji ze środowiskiem oraz zapobiegać powstawaniu trudnych sytuacji życiowych. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Rodzaj, forma i rozmiar udzielonej pomocy powinny stymulować osobę i rodzinę do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów przy wsparciu ze strony profesjonalistów - pracowników socjalnych.

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń określają artykuły 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którymi prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **477 zł**,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **351 zł**,
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 pkt. 2 - 15:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze,

11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomanii,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zaznaczyć, że wystąpienie ubóstwa jako jedynej przesłanki nie jest wystarczającym powodem do przyznania pomocy, istotna jest sytuacja w jakiej znajduje się osoba ubiegająca się o świadczenia.

2. ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna, zgodnie z art. 15 ustawy o pomocy społecznej polega m.in. na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych.

Zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, które w tym celu zostały powołane przez samorząd. W przypadku Szubina, zadanie gminy realizuje w imieniu samorządu Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zgodnie z obowiązującym prawem gmina realizuje następujące zadania:

ZADANIA WŁASNE GMINY O CHARAKTERZE OBOWIĄZKOWYM –

art. 17. ust. 1:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, w tym także na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,

- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego.
- utrzymanie ośrodka pomocy społecznej.

ZADANIA WŁASNE GMINY – art. 17 ust.2:

- przyznawanie i wypłacanie specjalnych zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE GMINIE – art. 18:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

3. STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKO - GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje za pośrednictwem odpowiednich komórek organizacyjnych do których m.in. należą:

1. **Dział Pracy Socjalnej**, w skład którego wchodzi 13 pracowników socjalnych. Do zadań Działu należy m.in.: dokonywanie oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych ze świadczeniem różnorodnych form pomocy, prowadzenie pracy socjalnej, aktywizowanie społeczności lokalnych, inicjowanie ruchów samopomocowych.

współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami, w tym pozarządowymi oraz kościelnymi.

2. Dział Usług Opiekuńczych zajmuje się zapewnianiem pomocy domowej w formie usług opiekuńczych osobom potrzebującym wsparcia w zakresie zaspakajania codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej i pielęgnacji kontaktu z otoczeniem. Usługi świadczą profesjonalnie przygotowane opiekunki domowe obecnie 21 osób (16,5 etatu) oraz 34 osoby na umowę - zlecenie.

3. Wydawanie decyzji w sprawach przyznania bądź odmowy świadczeń, sporządzanie bilansu potrzeb oraz sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykorzystaniem budżetu należy do kierownictwa Ośrodka.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W MGOPS W 2009R.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na dzień 31.12.2009r. zatrudniał ogółem 39 osób, w tym 29 na pełnym etacie. Ponadto do realizowania usług opiekuńczych zawarto umowy - zlecenia z 34 osobami.

Zasoby kadrowe:

13	Pracowników socjalnych
21	Opiekunek domowych
1	Kierownik
1	Radca prawny
1	Obsługa administracyjna
1	Koordynator projektu
1	Główna księgowa

Wykształcenie pracowników:

11	Studia magisterskie + podyplomowe
5	Studia licencjackie + specjalizacja I ^o
2	Policealne + specjalizacja I ^o
4	średnie
13	zawodowe
4	podstawowe

Podnoszone są systematycznie kwalifikacje poprzez szkolenia i kursy pracowników w zakresie m.in.:

- finansowania projektów ze środków EFS

- pomocy w kryzysie
- świadczenia pomocy społecznej wg przepisów prawa.
- profilaktyka w gminie
- szkolenia bhp

4. PROBLEMY I POTRZEBY KLIENTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku 2009 z różnych form świadczeń z zakresu pomocy społecznej skorzystało łącznie **1014** środowisk (pod tym pojęciem należy rozumieć samotne osoby lub rodziny, które tworzą gospodarstwa domowe), w których żyje 3200 osób. Mając na uwadze, że miasto i gmina Szubin liczy ponad 23.329 mieszkańców, wsparciem pomocy społecznej w roku 2009 objęto ok.14% społeczeństwa.

ŚRODOWISKA KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2009

Środowiska, które w roku 2009 korzystały z różnego rodzaju świadczeń z zakresu pomocy społecznej, borykały się z wieloma problemami, powodującymi ich dysfunkcjonalność. Większość z nich zmagала się z kilkoma problemami jednocześnie, co ilustruje poniższe zestawienie (*analiza z rokiem 2007 i 2008*) :

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin ogółem			W tym na wsi			Liczba osób w rodzinach		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
ubóstwo	912	849	873	611	551	564	3.104	2.838	2.895
bezdomność	34	40	40	23	27	30	59	58	56
potrzeba ochrony macierzyństwa	63	126	154	48	91	112	277	622	760
bezrobocie	750	639	647	497	401	408	2.692	2.270	2.260
niepełnosprawność	295	363	282	167	159	174	807	734	751
długotrwała choroba	244	220	241	162	150	151	728	615	620
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	166	176	191	105	116	126	712	759	793
uzależnienie	33	30	25	16	14	14	87	81	68

<i>Powód przyznania pomocy</i>	<i>Liczba rodzin ogółem</i>			<i>W tym na wsi</i>			<i>Liczba osób w rodzinach</i>		
trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego	12	12	9	7	6	3	25	29	23
zdarzenie losowe	7	9	5	5	6	4	16	16	13

WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW ORAZ FORMY ŚWIADCZONEJ W ROKU 2009 POMOCY

W roku 2009 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało ogółem 1.014 środowisk, w tym ze świadczeń przyznawanych w ramach:

- zadań zleconych skorzystało 112 osób lub rodzin,
- zadań własnych skorzystało 975 osób lub rodzin.

Należy zaznaczyć, że niektóre rodziny korzystają z pomocy zarówno w ramach zadań zleconych jak również własnych.

ZADANIA ZLECONE

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób</i>			<i>Liczba świadczeń</i>			<i>Kwota</i>		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Zasiłki stałe	123	120	112	1.120	1087	1013	302.688	293.889	296.481
Składki na ubezpieczenia zdrowotne dla niektórych osób pobierających zasiłki stałe	78	84	85	695	725	766	20.405	21.666	23.076

ZADANIA WŁASNE GMINY

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba rodzin</i>			<i>Liczba świadczeń</i>			<i>Kwota w zł</i>		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Zasiłek okresowy	592	504	561	3.283	2.905	2640	543.840	779.423	758.621
Schronienie	2	3	17	151	501	2184	1.422	6.513	24.427
Posiłek- dzieci	880	653	541	99.891	72.537	62.464	162.341	146.494	152.350
Program Rządowy – Posiłek dla potrzebujących	694	624	727	3.288	3.443	3.400	488.799	519.900	327.650
Zasiłki celowe	311	445	506	x	x	x	62.037	105.556	89.960

Formy pomocy	Liczba rodzin			Liczba świadczeń			Kwota w zł		
Sprawienie pogrzebu	3	1	1	3	1	1	6.570	4.000	3.500
Praca socjalna	145	125	410	x	x	x	x	x	x
Poradnictwo prawne i psychologiczne	510	354	550	x	x	x	x	x	x

FINANSOWANIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Źródła finansowania	2007	2008*	2009
Środki z budżetu gminy	2.630.105	1.853.009	1.787.597
Środki z budżetu państwa	293.672	653.055	296.481

- * zwiększone wydatki z budżetu państwa w 2008 wynika ją z realizacji programu rządowego pomocy dla rolników z tytułu strat wynikających z klęski suszy.

USŁUGI OPIEKUŃCZE I POMOC STACJONARNA

USŁUGI OPIEKUŃCZE

W roku 2009 pomocą w formie usług opiekuńczych było objętych 94 środowiska-osoby. Usługi były wykonywane przez 55 opiekunek, w tym 21 zatrudnionych w ramach umowy o pracę. Opiekunki przepracowały łącznie 47.047 roboczo-godzin.

POMOC STACJONARNA

Pomoc stacjonarna realizowana jest za pośrednictwem domów pomocy społecznej, w których osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku mają zapewnioną całodobową opiekę. W roku 2009 wpłynęło 7 wniosków osób ubiegających się o miejsca w domach pomocy społecznej, z czego 2 zostały załatwione pozytywnie - umieszczeniem w placówce. Pozostałe osoby oczekują na miejsce. Zobowiązanie gminy, wynikające z ustawy o pomocy społecznej do ponoszenia dopłaty za pobyt w domach pomocy społecznej przedstawiają się następująco:

Rok	Koszt
2006	152.947zł
2007	193.579zł

2008	229.408zł
2009	319.537zł

Kwota ta stanowi wysokość różnicy między całkowitym kosztem utrzymania, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu pomocy społecznej lub inne osoby zobowiązane do alimentowania osoby umieszczonej w domu pomocy. Tytułem zwrotu kosztów wnoszonych przez osoby zobowiązane do alimentacji na rzecz mieszkańca dps w 2009r. na rachunek gminy przekazano kwotę 9.100zł.

Problem osób w podeszłym wieku i innych, wymagających całodobowej opieki staje się coraz większym wyzwaniem dla Gminy. Koszty ponoszone z tego tytułu są bardzo wysokie.

Na rok 2010 zaplanowano na ten cel w budżecie kwotę 320.000zł. Z pewnością znajdzie potrzeba zwiększenia środków na ten cel, ponieważ wydatki za 2 miesiące bieżącego roku wyniosły już 56.785 zł, co stanowi 18.% planu rocznego. Obecnie w placówkach opieki całodobowej zamieszkuje 19 osób. Temat przybliży tabela przedstawiająca średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej oraz aktualną liczbę osób przebywających w domach pomocy.

Placówka	2007	2008	2009	2010	
Nakło	1.703,00	2.021,00	2.264,00		9
Bożenkowo pow..Bydgoszcz	2.092,42	2.415,01	2.630,54		1
Zakrzewo pow. Aleksandrów Kuj.	1.674,00	1.674,00	2.498,13		2
Suchorączek pow.Sępólno	-	1.890,00	2.446,22		1
Mgoszcz pow. Chełmno	-	1.964,82	2.256,65		1
Siemionki pow. Mogilno	1.888,95	1.968,75	1.888,95		1
Podobowice pow. Żnin	1.786,40	2.025,50	2.235,64		2
Inowrocław	-	2.165,23	2.145,96		1
Toruń	-	-	-	2.442,65	1
Bydgoszcz DDP	-	-	-	1.600,00	1

Tabela obrazująca miesięczne koszty pobytu w dps, w których przebywają nasi mieszkańcy.

Od marca 2010r. powyższe kwoty mogą ulec zmianie zgodnie z zapisem ustawowym o kosztach w dps ustalanych przez starostów powiatów do 31 marca każdego roku.

PROGRAMY RZĄDOWE

- **SUSZA 2008**

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 września 2008r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane przez suszę lub huragan w 2008r. (Dz.U.Nr 173,poz.1070) zrealizowano pomoc w ramach wykonania decyzji z odwołania na kwotę 1.000zł.

- **POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA**

W 2009r. tutejszy Ośrodek realizował założenia wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. Nr 267, poz.2259) Stanowi on kontynuację prowadzonych w latach ubiegłych programów rządowych w zakresie dożywiania. Ustawa powyższa wraz z aktem wykonawczym określa szczegółowe warunki udzielania tejże formy pomocy dając możliwość przydzielania świadczeń w formie niepieniężnej czy też pieniężnej w postaci zasiłków celowych. Określony w ustawie katalog świadczeniobiorców daje możliwość dożywiania wszystkich grup wiekowych od niemowląt po osoby starsze i jest elastyczny w odniesieniu do powodów umożliwiających objęcie tą formą pomocy zależnie od sytuacji życiowej. Należy również wskazać, że kryteria dochodowe uprawniające do korzystania z bezpłatnej pomocy w ramach dożywiania były i nadal są zdecydowanie korzystniejsze niż kryteria ustalone w ustawie o pomocy społecznej. Osoby czy rodziny których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego (526,50) ustanowionego w ustawie o pomocy społecznej mają prawo do bezpłatnego korzystania z tej formy pomocy. Tut. Ośrodek wypłacał zasiłki celowe na zakup żywności wg stawki miesięcznej 20zł na jednego członka rodziny z wyłączeniem dzieci dożywianych w placówkach oświatowych oraz 50 zł dla osoby samotnie prowadzącej gospodarstwo domowe.

ROK	WYDATKI NA PROGRAM		
	<i>Środki własne</i>	<i>Dotacja celowa</i>	<i>Łącznie</i>
2006	233.196	467.000	700.196
2007	229.200	450.030	679.230
2008	171.364	495.030	666.394
2009	140.000	340.000	480.000

ROK	Liczba osób objętych pomocą	w tym z terenu wsi
2006	3.639	2.410
2007	2.719	1.822
2008	2.319	1.566
2009	2.513	1.654

W ramach przedstawionego Programu prowadzono akcje dożywiania dzieci we wszystkich szkołach i gimnazjach naszej gminy. Pomocą objęto 541 uczniów w tym 385 z terenu wiejskiego. Wydano ogólnie 62.464 posiłki a koszt dożywiania zamknął się kwotą 152.350zł.

Analizując powyższe dane stwierdzamy rosnące potrzeby w zakresie dożywiania mieszkańców naszej gminy. Jest to jednak nadal podstawowa potrzeba życiowa każdego z nas bez względu na sytuację dochodową. Dzięki możliwościom finansowym Gminy, od wielkości których w dużym stopniu uzależniona jest dotacja rządowa, możemy ocenić iż w niedostateczny sposób jesteśmy w stanie sprostać potrzebom w zakresie dożywiania.

Pomoc w formie dożywiania mieszkańców miasta realizuje także Jadłodajnia Akcji Katolickiej przy Parafii Św. Andrzeja Boboli. Świadczy ona pomoc w postaci gorącego posiłku otrzymując roczną dotację na prowadzoną działalność. Dużą pomoc otrzymują również mieszkańcy naszej gminy z darów żywnościowych w ramach Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD. Na naszym terenie dystrybucją żywności zajmują się organizacje kościelne – Akcja Katolicka i Caritas w Szubinie, Parafii w Słupach, Parafii w Szaradowie, Parafii w Zamościu.

• PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Wprowadzony od 1 listopada 2005r. nowy instrument aktywizacji społeczno-zawodowej, którym są prace społecznie użyteczne na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stanowi istotny element pomocy na rzecz osób będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Celem prac społecznie użytecznych jest aktywizacja społeczno zawodowa osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W wielu przypadkach dla osób zagrożonych marginalizacją instrument ten może okazać się pierwszym etapem w powrocie do pełnienia ról zawodowych.

W wyniku podpisanego Porozumienia między Urzędem Miejskim, a Starostwem Powiatowym program prac społecznie użytecznych został uruchomiony od 1 kwietnia 2009r. i kontynuowany był do 30 listopada 2009r. Prace społecznie użyteczne były wykonywane w : MGOPS - Urzędzie Miejskim - Jadłodajni.

Wykonywano następujące rodzaje prac społecznie użytecznych:

- pomoc usługowa nad osoba niepełnosprawną.
- prace porządkowo-remontowe,
- pomoc kuchenna,

Łącznie PUP w okresie od 1 kwietnia 2009r. do 30 listopada 2009r. skierował 20 osób do wykonywania prac społecznie użytecznych. Osoby skierowane miały obowiązek pracy przez 10 godz. tygodniowo. Za wykonywaną pracę otrzymywały świadczenie w wys. 6,80 zł za godzinę.

W trakcie realizacji programu osoby wykonujące prace społecznie użyteczne przepracowały łącznie 6.327 godzin. Z tytułu ich wykonywania wypłacono świadczenia na kwotę 42.551 zł. Refundacja z PUP wyniosła 25.531 zł. Na rok 2010 zaplanowano kontynuację tych działań.

Ośrodek, z ramienia gminy pełni rolę koordynatora tj. zajmuje się sferą administracyjną obsługi tej formy działania.

● **PROJEKT SYSTEMOWY**

W okresie od 1 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2009r. MGOPS kontynuował realizację projektu systemowy „Inwestuj w siebie – rozwiń skrzydła” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt wpisuje się w Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII promocja Integracji społecznej działanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Ośrodki pomocy społecznej. Łączna wartość projektu 272.391zł, w tym wkład własny 28.601zł

Celem głównym projektu było włączenie do życia społecznego i zawodowego osób bezrobotnych przez zastosowanie wobec nich kompleksowego wsparcia. Projektem objęto 36 osób, którym sfinansowano różne formy wsparcia: warsztaty z psychologiem, doradcą zawodowym, radcą prawnym oraz szereg kursów mających na celu nabycie kwalifikacji zawodowych (obsługi kasy fiskalnej, florystyczny, opiekun chorych i starszych, opiekunki dziecięcej, kierowania ruchem drogowym (Agatki), obsługa piłarki, podstawowej obsługi komputera). Dzięki dotacji możliwe było zatrudnienie dodatkowego pracownika socjalnego oraz koordynatora do zarządzania projektem. Na rok 2010 Ośrodek również złożył wniosek na realizację projektu.

● **POMOC KOMBATANTOM**

Zadaniem realizowanym od 2007r. jest wydawanie opinii co do zasadności przyznania pomocy pieniężnej kombatantom lub innym osobom uprawnionym. Pomoc tą udziela Kierownik Urzędu do spraw kombatantów i osób represjonowanych w Warszawie. W 2009r. wydano 11 opinii, na podstawie których kombatantom przyznano pomoc finansową na zaspokojenie niezbędnych uzasadnionych potrzeb bytowych..

• ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE

Jednym z zadań dodatkowych dla pracowników socjalnych jest przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej przysługującej świadczeniobiorcy ze środków publicznych. W 2009r. przeprowadzono 17 wywiadów na zlecenia placówek leczniczych lub osób nieubezpieczonych, wydając jednocześnie stosowne decyzje.

• PROJEKTY SOCJALNE

1. Dnia 25 listopada 2009r. wspólnie z pedagogiem szkolnym SP Kołaczkowo pracownik socjalny realizował kolejny projekt socjalny pt. "Bezpieczna Szkoła" celem którego było uświadomienie dzieciom zagrożeń związanych z pożarem oraz edukacja profilaktyczna.
2. Od 1 października 2009r. przez OPS realizowany był projekt socjalny dla 25 osób prowadzących siedzący tryb pracy pn. "Samej mi się nie chce"- Nordic Walking. Zajęcia prowadzone z trenerem trwały do 19 grudnia 2009r. Aktualnie grupa realizuje zajęcia fakultatywnie.

• PRACA SOCJALNA

Na rzecz indywidualnych osób i rodzin świadczona była również pomoc pozamaterialna w formie pracy socjalnej. Działaniami z tego zakresu w roku 2009 objętych było 410 środowisk. Pod pojęciem tym należy rozumieć działalność, która ma na celu ułatwienie wzajemnego przystosowania jednostek, rodzin i środowiska społecznego oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystanie możliwości tkwiących w ludziach, w stosunkach interpersonalnych oraz zasobach udostępnianych przez społeczności lokalne. Jest to działanie, które koncentruje się na rozwiązywaniu najróżniejszych problemów - od motywowania osób bezrobotnych do poszukiwania pracy po przywrócenie stabilizacji w rodzinach - i opiera się na:

- zaangażowaniu odbiorcy usług w rozwiązywanie problemu;
- zasobach klienta i społeczności;
- uporządkowanym procesie pomocy;
- planowanych wysiłkach podejmowanych na rzecz zmian.

Praca socjalna ukierunkowana jest na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania klienta (rodziny). Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. Z tego wynika, że skuteczna pomoc polega na wyprowadzeniu z grupy ryzyka i usamodzielnieniu klienta w każdym przypadku, jeśli jest to tylko możliwe.

W ramach pracy socjalnej podjęto następujące działania:

1. poradnictwo rodzinne w tym nauka racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi, dbałości o higienę osobistą i lokalu mieszkalnego,
2. mikroedukacja w zakresie prawidłowego sprawowania opieki rodzicielskiej,
3. podejmowanie rozmów zmierzających do zmniejszenia skutków wyuczonej bezradności,
4. elementy mediacji między małżonkami będącymi w konflikcie,
5. udzielanie informacji z zakresu przysługujących praw i uprawnień,
6. interwencje w ramach procedury Niebieskiej Karty,
7. motywowanie do leczenia
8. motywowanie do aktywnego poszukiwania zatrudnienia,
9. mikroedukacja w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu,
10. zawieranie kontraktów i zakresów współpracy,
11. pomoc w redagowaniu pism do innych instytucji,
12. współpraca z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, lekarzami,

Poza wymienionymi powyżej działaniami pracownicy socjalni w toku codziennych czynności podejmują współpracę z innymi instytucjami i organizacjami w ramach nie tylko indywidualnej diagnozy środowiskowej, ale także w ramach wynikającej z niej pracy socjalnej prowadzonej z rodziną. Pracownik socjalny to „mniej niż rodzina ale więcej niż urzędnik”. Często towarzyszy przy narodzinach i śmierci.

Realizowanie przedstawionych form pomocy społecznej stawia przed pracownikami socjalnymi nowe wyzwania i nowe role.

Sprawą pierwszoplanową jest odpowiednie przygotowanie merytoryczne pracowników. Od ich fachowości, wiedzy, wyobraźni społecznej i umiejętności samodzielnego działania zależeć będzie w dużej mierze przyszłość pomocy społecznej. Pracownicy z roku na rok podnoszą swoje kwalifikacje. Pracownicy posiadają wykształcenie wyższe lub średnie kierunkowe ze specjalizacją I° w zawodzie pracownik socjalny. Często zmieniające się przepisy wymuszają konieczność ciągłego śledzenia zmian w prawie, stąd w celu prawidłowej realizacji zadań oraz kompetentnej obsługi klientów pracownicy uzupełniają swoją wiedzę poprzez uczestnictwo w różnych kursach, szkoleniach, seminariach.

UWAGI KOŃCOWE

Ośrodek współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy, Poradnią Odwykową, GKRPA, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, szkołami, Sądem Rejonowym, Policją, Prokuraturą, Akcją Katolicką, Przytuliskiem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, służbą zdrowia, kuratorami i wieloma innymi instytucjami.

Ośrodek podpisuje umowy na odbywanie praktyk studenckich. W 2009r. praktykę odbyło 3 studentów z UKW w Bydgoszczy, 1 słuchaczka Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy.

Bardzo często zdarzają się skargi i zażalenia na pracę czy to pracowników socjalnych, czy też kierownika Ośrodka. Często dochodzi do konfliktu interesu – podopieczni i potrzeby jego rodziny a Ośrodek oraz brak środków finansowych na realizację odpowiedniej pomocy oczekującym. I tak w 2009 roku wniesiono jedno odwołania do Samorządowego Kolegium w Bydgoszczy od decyzji odmawiającej przyznania pomocy w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.

Swoim działaniem Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie stara się łagodzić negatywne konsekwencje zmian ustrojowych dla wielu rodzin, choć nie jest to zawsze pomoc skuteczna. Działania ograniczone i ukierunkowane wyłącznie na pomoc najbardziej potrzebującym, nie zawsze odpowiadają w pełni realnym potrzebom rodziny. Jak również brak współdziałania rodziny lub osoby z pracownikiem socjalnym także nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną może stanowić podstawę do odmowy świadczeń ponieważ osoby te nie mogą biernie oczekiwać na przyznanie świadczeń.

Rozwiązywanie problemów życiowych osób niepełnosprawnych, samotnych, niezdolnych do samodzielnej egzystencji to zadanie wykraczające poza kompetencje jednej instytucji – jest to sprawa ogólnej polityki społecznej. Powiększające się poczucie bezradności rodzin potrzebujących pomocy, brak perspektyw na możliwość poprawy własnej sytuacji i zapewnienia dzieciom lepszej przyszłości, może mieć wpływ na pojawienie się zjawiska dziedziczonej biedy.

Rola Ośrodka w łagodzeniu przedstawionych zjawisk jest niezwykle ważna. Każde doprowadzenie do poprawy sytuacji osoby lub rodziny jest dowodem na użyteczność naszej jednostki. Dalsze zwiększanie zadań a także zachowanie warunków określonych w ustawie o pomocy społecznej – 1 pracownik socjalny na 2.000 mieszkańców wiąże się z koniecznością tworzenia nowych stanowisk pracy. Obecnie na 1 pracownika zatrudnionego w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szubinie przypada około 1989 osób. Zmniejszenie zawdzięczamy możliwości zatrudnienia pracownika socjalnego w ramach środków unijnych projektu systemowego realizowanego przez MGOPS w Szubinie od 2008r. pn. "Inwestuj w siebie - rozwiń skrzydła". Baza lokalowa jest pod tym względem niewystarczająca, tym bardziej nie spełnia warunków do prowadzenia rozmów i właściwej pracy z klientem, stąd przystąpienie Gminy do konkursu RPO WKP 3.2. Poprawa infrastruktury pomocy społecznej i cierpliwe oczekiwanie na rozstrzygnięcie.

WNIOSKI I POTRZEBY NA ROK 2010 I DALSZE.

Potrzeby w zakresie :

- kadrowo – płacowym:
  1. zabezpieczenie środków finansowych na 2 etaty dla pracowników socjalnych, w tym 1 etat na kontynuowanie pracy po realizacji projektu systemowego oraz 1 etat na stanowisko asystenta rodziny dla realizacji założeń ustawy o pieczy rodzicielstwa zastępczego.
  2. zapewnienie w budżecie środków finansowych na zatrudnienie 1 pracownika do obsługi administracyjno-księgowej.
  3. zapewnienie środków finansowych na 3 etaty dla opiekunek domowych (konieczność wykazania efektywności zatrudnienia po pracach publicznych - umowa z PUP) oraz wzrost potrzeb w tym zakresie.
  4. zapewnienie środków finansowych na podwyżki wynagrodzeń dla zatrudnionych pracowników w ramach możliwości awansowania.
- Inwestycji i remontów:
  1. adaptacja budynku po Zakładzie Poprawczym
  2. komputeryzacja – dostosowanie do zatrudnionych osób, modernizacja sprzętu
  3. zabezpieczenie środków na obsługę strony internetowej dla uruchomienia Elektronicznej Skrzynki Podawczej oraz promocji Ośrodka – zatrudnienie informatyka oraz zapewnienie środków na wynagrodzenie.
- pomocy społecznej
  1. zwiększenie środków finansowych
    - na zasiłki celowe, celowe specjalne, okresowe.
    - na realizację programu rządowego Pomoc państwa w zakresie dożywiania
    - na ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domach pomocy społecznej.

Wzrost zadań nałożonych na Ośrodki w ostatnim czasie nie pociągnął za sobą zmian w wynagrodzeniach. Płace rewaloryzowane były tylko o wskaźnik inflacji.

W związku z powyższym niezbędne jest uwzględnienie na 2011 środków na podwyżki dla pracowników Ośrodka. Utrzymanie Ośrodka i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem własnym obowiązkowym gminy, dotowanym z budżetu państwa w 25% kosztów.

Rok 2009 był rokiem względnej stabilizacji organizacyjnej ale trudnym pod względem finansowym, ze względu na niższe i nieterminowe przekazywanie dotacji z budżetu państwa. Budżet Ośrodka, zajmuje jedno z czołowych miejsc w strukturze jednostek pod względem wielkości realizowanego budżetu gminy, jak również różnorodności realizowanych zadań.

Inne informacje nie zawarte w niniejszym opracowaniu można uzyskać w tut. Ośrodku.

Szubin, 2010-02-26

RM

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Szubinie

Renata Michalak